

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

XV. Decimum quartum argumentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

violium significavit Moses, cum diceret Abrahamum hostes usque ad Dan esse perfectum. Sed tamen in re incerta nihil pronuntio.

Undecimum XII. De nihilo est etiam, quod obicitur ex decimo septimo capite Exodi, ubi *argumentum* hæc extant: *Filii autem Israël comederunt Man quadraginta annis, donec venirent in terram habitabilem: hoc cibo alii sunt, usquequo tangerent fines terre Chanaan.* Nam cum aiunt hæc à Mose scripta dici non posse, quæ post ejus obitum contigerunt, ut liquet ex quinto Josuæ capite, nequam ad prophetiam facultatem Mosi à Deo concessam attenderunt. Erroribus enim quadraginta annorum addictos à se Israëlitas, Mosi & Aaroni multo ante præsignificavit Deus, ut indicat decimum quartum caput libri Numerorum. Ergo & jam tum id Mosi innotuisse, cum Manna è cælo depluit, credibile est. Hoc si minus verisimile esset, quod verisimillimum est, verba hæc ab Eldra, ut alia quædam, inserta diceremus. Prius illud responsum posteriori huic anteponebat Abrabaniel.

Duodecimum XIII. Similiter cum ait Moses Geneleos sexto capite supra tricimum: *Reges autem qui regnaverunt in terra Edom, antequam haberent regem filii Israël, fuerunt hi: Deo auctore prænoverat futurum ut aliquando Reges sibi præficerent Israëlitas.* Clarius id ostendunt hæc Deuteronomii: *Cum ingressus fueris terram, quam Dominus Deus dabit tibi, & possederis eam, habitaverisque in illa, & dixeris: Constituiam super me regem, sicut habent omnes per circuitum nationes, eum constitues quem Dominus Deus tuus elegerit de numero fratrum tuorum.* Duodecimo itidem Deuteronomii capite leges statuit de cultu Templi, quod in Chanaanæ terra nondum subacta extruendum erat, quippe futurum id monstrante Deo sciebat. Monet quoque Ebraeos alio Deuteronomii loco de excindenda Amalecitarum gente, postquam Terræ promissæ compotes facti essent, quod futurum Dei beneficio prævidebat. Ruit itaque duodecimum illud Philosophi Theologo-Politici argumentum.

Decimum XIV. Imbecillius etiam est postremum illud, quo concludit Pentateuchum à Mose nequam esse scriptum, quod citentur in eo alii Libri, sine dubio à Mose scripti: cuiusmodi est Liber Fœderis, & Liber bellorum Dei, & Liber leges Dei, qui Libri vicesimo quarto capite Exodi, & Numerorum vicesimo primo, & Deuteronomii tricimo primo commemorantur: atque item Canticum, quod representatur tricimo secundo capite Deuteronomii. Fac enim Libros omnes illos à Mose fuisse scriptos; quoniam ipse res suas, velut ex aliena persona, non ex propria narrauit, consentaneum sane fuit libros quoque suos, ut alienos, non ut suos citare. Mirum præterea est Argutorem nostrum, virum tam cautum ac suspiciosum, nihil ut admittendum censeat, nisi id quod ex ipsa scriptura constat, aut quod ex solis ipsius fundamentis legitima consequentia elicitur; at non ex eo quod rationi consentaneum videtur; pro certo tamen fumere Amalecitanum bellum & Israëlitarum stationes scriptas fuisse in libro Bellorum Dei, atque hunc proinde Librum Mosem auctorem habuisse; quoniam tum stationes Israëlitarum, tum Amalecitanum bellum constat à Mose fuisse scripta: quæ valde incerta sunt & dubia. De scriptore libri hujus Bellorum Dei alia omnia censent Ebraei Doctores, alia & Christiani plerique, cum facer contextus habeat *אמר*, dicitur, non dictum est: unde efficitur Librum hunc à Mose laudari, non quasi jam scriptum, sed quasi olim scribendum; quem propterea librum Judicum esse opinatur Aben Ezra. Non librum, sed carmen *זמרים* alii interpretantur; carmen, inquam, tritum ore vulgi ad victorias Ebraeorum concelebrandas, statim post pugnam conditum, quod in rei testimonium affert Moses, cum Pentateuchum diu post rem gestam scriberet. Eadem confidentia de Libro illo Fœderis disputat Philosophus Theologo-Politicus, quem pauculos illos habuisse versiculos statuit, qui leguntur in Exodo, à versu vicesimo secundo capituli vicesimi, ad caput usque vicesimum quartum; atque iis contineri fœderis leges à Deo cum Ebrais initi. Id si sit, ipse ergo Decalogus fuerit extra leges fœderis hujus; fuerit & præceptum Circumcisionis, quæ tamen signum fuit perpetuum fœderis Deum inter & Ebraeos. Quæ quam inepta sint & absurda manifestum est. Addit Auctor Systematis Præadamitici Mosem laudare non potuisse Librum illum bellorum Dei, qui res in Arnón ab ipso Mose gestas continebat, ac proinde Pentateuchum Mosem auctorem non habere: suspicatur autem ex diurnis Mosi Commentariis conflatum fuisse Librum bellorum Dei; ex hoc Pentateuchum fuisse exceptum. Verum quoniam de genuina loci hujus scriptura non satis constat, nulla inde potest certa exculpi sententia. Confer Ebraica commatis hujus verba, cum Septuaginta Seniorum interpretatione, & cum Vulgata, & Arabica, & Syriaca, & Paraphrasi Onkelosi, fateberis non ex iisdem verbis tam diversos sensus extitisse.

Decimum XV. Atque hæc demum rationes sunt, quibus Pentateuchum à Mose abjudicare instituit

instituit male feriatu ille Disputator, quarum partem aliquam è Leviathane Thoma Hobbesii Angli mutuatus est; partem è Præadamitico Systemate. Prudenter vero factum ab eo est, quod cum alia argumenta è Libro hoc in usus suos sumeret, potestremum ut invalidum prorsus & imbecille sprevit. Nititur illud hoc loco Deuteronomii: *In Seir autem prius habitaverunt Horraei, quibus expulsis atque deletis, habitaverunt filii Esau, sicut fecit Israel in terra possessionis sue, quam dedit illi Dominus.* His significari putat Præadamiticus Auctor, Horraeos ab Idumæis de monte Seir fuisse dejectos, quemadmodum ab Israëlitis Idumæi postea ex eodem monte exterminati sunt. Quod cum non ante Davidem contigerit, sequitur Davide recentiorem esse Pentateuchum. Lectores & Interpretes, vestram fidem: Testimonium hoc versate, evolite, expendite, tum si vel verbulum unum eo vergere deprehenderit, quod Idumæos finibus suis ab Ebræis depulsos significet, manus dabo. Quod si quis tamen pertendat, scripta saltem hæc fuisse postquam promissam terram armis invaserunt Ebræi, proindeque post Mosem; respondebimus jam tum Rubenitas, Gaditas, & dimidiam Manassæorum partem, Amorrhæorum & Basanitarum sedes occupasse, cum hæc à Mose scriberentur.

XVI. Decimum quintum argumentum suppeditat Andreas Masius, cruditissimus libri Josue Interpres, ex Cariath-Arbe, quæ sæpe in libris Mosi Hebron appellatur, cum id nominis ab Hebrone Calebi filio ipsi obtrigerit post subactam ab Ebræis Chananæam terram. Verum responsionem idem Masius suggerit, eam nempe quam supra jam adhibuimus, unum id esse ex insertis ab Esdra in librum hunc additamentis; & sic appellatam urbem notiori nomine, *קריית ירי*.

XVII. Decimum sextum oritur argumentum ex posteriore ad Timotheum Epistola, quæ Jannis & Mambri magorum Ægyptiorum Mosi adversariorum nomina refert, quorum nullum extat in Exodo vestigium: item ex Epistola ad Ebræos, ubi Moses ardentem montem conspicatus, dixisse fertur, *Exterritus sum & tremebundus*: quæ in Exodo nusquam comparent. Unde concludi posse videtur, luxatum saltem, interpolatum, ac mutilum ad nos Pentateuchum pervenisse, cuique propterea nulla fides adjungenda sit. Sed non ita est: nec enim ex Pentateucho excepta hæc esse dicimus, sed ex vetustis potius historiis, quas temporum diurnitas consumserit. Cujusmodi multas Judaicam *ἀρχαιολογίαν* complexas intercidisse scimus.

XVIII. Denique quod volumina Legis ab impio Antiocho conscissa & concrementata fuisse referant Machabaici libri, usuramque eorum prohibitam ac morte punnitam; absurda hæc incessit nonnullis opinio, veros ac germanos Scripturæ sacræ libros ab hoc tempore fuisse abolitos; qui vero hodie supersunt, in priorum locum suppositos demum fuisse. Quasi vero qui omnes Legis codices conquirebat Antiochus, omnes repererit; nec in tota passim Judæa latebræ ullæ fuerint, in quibus tuto oculi potuerint Volumina sacra: quasi non in exoticis Bibliothecis, & Alexandria præsertim, quæ erat extra ditionem Antiochi, extiterint Codicum sacrorum exemplaria, & Septuaginta Senum interpretatio; quasi Israëlitis, quos sedibus suis moverat Salmanasar, penitus exciderit Scripturæ sacræ studium, omnesque hi Codices abjecerint. Furorem igitur Antiochi aliqua Librorum illorum exemplaria evasisse indicat Machabaicus ipse Scriptor, cum ait deinde jejuniis maceratos Israëlitas, ciliis indutos, cinere conspersos, vestibus laceros, *expandisse libros Legis*: & in Epistola ad Spartiatas solatio sibi fuisse Libros sanctos scribit Jonathas, & populus universus Judæorum. Pari propemodum responsione elevatur argumentum, quod ex illa Hierosolymis à Nabuzardane incendio, & ex combustis à Manasse Codicibus sacris petitur. Quo argumento adductos fuisse videmus Clementem Alexandrinum, Chrysostrum, Theodoretum, aliosque complures, ut crederent Esdræ Spiritu sancto afflatum sancta Volumina penitus consumpta reparasse. Quod & Scriptori libri quarti Esdræ, homini male & inepte fraudulento videtur fuisse persuasum.

XIX. Quod autem subjicit Scriptor uterque, Præadamiticus, & Theologo-Politicus, nonnulla in Mosiacis libris occurrere, vel obscura, vel inordinata, vel mutila, quoniam minime pertinet ad propositum hoc opus, ad accuratum examen neutiquam revocabimus, quod ab aliis multum ac sæpe factum est; hac præscriptione contenti, Verbum Dei, primum lapidibus, tum deinde libris, chartis, membranis fuisse mandatum & hominum manibus vulgo usurpatum; vere thesaurum in vasis fictilibus; creta librorum primum digito Dei, aut Mosi fuisse scriptum; tum deinde digitis aliorum hominum, eorumque sæpe incuriosorum, aut socordium, aut indoctorum: hinc in leviticis quibusdam rebus, ad fidei dogmata neutiquam pertinentibus mendas, si forte, aliquot irrepsisse; nec in Pentateucho solum, sed & in reliquis Scripturæ sacræ libris vitia hujusmodi inolevisse; ut ex *תקין ספרים*, hoc est, *emendationibus Scribarum*, &

quartum argumentum.
Hobbes Leviath. cap. 11.
Deut. 2. 11.

Decimum quintum argumentum.
Mos. i. 1. 1.
Comm. in Jos.

Decimum sextum argumentum.
2. Tim. 3. 8.
Ebr. 12. 21.

Decimum septimum argumentum.
1. Mach. 1. & seq.

1. Mach. 3. 4 & 1. Mach. 12. 9.
Clem. Al. Str. 1.
Chrysostr. Hom. 8. in Epist. ad Ebr.
Theod. Præf. in Cantic.
4. Esdr. 14. 21; & seq.

Leviticula quædam mendas Pentateuchi ac reliquorum etiam Scripturæ sacræ librorum Codices inserunt.